



Nro. 8.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 27-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

A' Kolosvári Verefs Fazakas az Eliséumban.

El-hagyván *Verefs Fazakas* is a' maga felső világi múlató helyét *Kolosvárt*, és nagy későre tsak a' napokban érkeztén-meg az *Eliséumi* kies mezők kapujához, kopogtatni kezd rajta, hogy bocsáttassék-bé. Nem tudván pedig az *Eliséumi* lelkek, hogy mi féle újj vendégek érkezett volna nékik, minekelötte a' kapu néki ki-nyittatnék, kérdik tőle, ki van ott? Mellyre mond *Verefs Fazakas*, Én. — De az ő ezen feleletiből tsak annyit tudván az *Eliséumi* kapukon álló lelkek, mint minekelötte meg nem kérdeztetett volna, újra azt kérdik tőle, hogy ki az az én? Erre mond a'

kopogtató, én vagyok, a' *Kolosvári Verefs Fazakas*, botsásf bé, hát nem tudodé, hogy a' felső világon is nem utólsó ember vóltam, és hogy szentsésnek tartotta magát az az ember, a' ki engemet magához kaphatott? Erre az *Eliséumi* mezőkre ennekelötte által költözött *Kolosvári* lelkek közül egyik a' kapura futván, megnyitja az ajtót néki, de mintha a' *Kolosvári* piatzon ment vólna *Verefs Fazakas*, a' szép egyenes földön is megbotolván, le-bukzik a' földre, a' hunya alatt tartott, eleven szénnel tele fazakot pedig, úgy tsapja a' földhez, hogy az egész kapú köze eltelik vele; ezt látván az *Eliséumi* lelkek, egyik közüllök azt mondja. E' részeg, bolond ember, nints ezzel mit beszélni, kár vólt bé is erefzteni, mellyre mond *Verefs Fazakas*, kérem ne siessenek olyan hamar az ítélet tétellel, mert ha valaki előre való informatiot talált vólna is tenni rólam, onnan nem következik az, hogy az igaz légyen; nem leheté azt tapasztalni, hogy *nem olyan fekete az ördög, mint a' hogy ötet sokszor írják*. Én a' felső világon is, se nem a' részegesek, se nem a' bolondok, hanem tsak a' *bon vivant*, és idő töltő emberek classissaból valónak lenni tartottattam, a' mellyről minden *Kolosvári* lélek bizonyyságot tehet. — De azután azt vetvén néki szemire, hogy ő valakire vagy meg-haragudott, vagy pedig a' fazék eleven szénivel az *Eliséumi* mezőket, mint gonofz ember, fel akartá vólna perselni, mond erre *Verefs Fazakas*: nékem ugyan elég okom vólna réájja, hogy a' felső világbéliek közül még most is sokakra haragudjam, de az oskola mellett való jártomban egy tanuló gyermek által tanúlni azt hallottam vala; *vana est sine viribus ira*, ehez képest már tellyes séggel nem haragszom, hanem tsak rosz kedvem van; de ennek is okát kérdezvén az *Eliséumi* lelkek tölle. Mond erre *Verefs Fazakas*. — Nékem a' felső világon való lak, és múlató helyem *Kolosvár* vólt, a' honnan erre felé rég az ideje ugyan hogy el-indúltam, most pedig mikor majd ide ér-

keztem volna, az útonban fül hegyel úgy értetem, hogy *Kolosvár*, a' maga Status Personalissának egy részétől ma hónap meg-folztattatik, és mit tsinál osztán az én *Kolosvárárt* hagyott kedves Collegam *Kintses Jósi*, kivel tudja az idejét tölteni; de e' felett még annyival is inkább tündöm, hogy a' Déákok ként *nulla calamitas sola*. Na meg esik neked *Kintses Jósi*, ha még több bánat is éri a' fejedet, és a' *Kolosvári Patronusaid* oda kezdenek hagyni, ki egy, ki pedig másfelé el-ozolván, és ezt is tsak éppen most értetem-meg, hogy Gr. *Kendeffi János* Úr élete párja, a' szépségnek remekje, és a' virtusnak vólt tüköre, Gr. *Teleki Polixena* Úr asszony is, már nemtsak *Kolosvárt*, hanem a' felső világot is a' maga 3 napi kisdédjével együtt, Jan. 11-kén végképpen oda hagyta. — Ezután az kérdvén az *Eliséumi* lelkek *Verefs Fazakastól*, na ha te nem vagy gonosz ember, és az *Eliséumi* mezőket fel nem akartad perselni, mire való vólt, a' hunyad alatt tartott eleven szénnel tellyes fazék, a' mellyet a' földhöz tsapál. Erre monda *Verefs Fazakas*; elébb is jelentettem vala, hogy rég az ideje, hogy én *Kolosvárt* és a' felső világot oda hagytam, a' ki nem egyenesen ide jöni, hanem az úton imitt amott experialni akarván, *modo provisorio* akartam lenni, ne hogy télnek idejin, az útonban, a' hideg miatt valahol meg-fagyjak, 's annakutánna soha ide ne jöhessek. Ezen feleletével is megelégedvén *Verefs Fazakasnak* az *Eliséumi* lelkek, végtére azt kérdették tőle, hogy hát hol járt? mit látott? és mit hallott az útyában? azt beszélje elé. Oh jé!!! mond *Verefs Fazakas*, nem kis idő kell annak mind elé bezéllésere, a' merre én jártam, a' mit láttam, és a' mit hallottam, mellynek elé-bezéllését más hosszabb időre hagyván, most hirtelen, tsak némelly bakatella dolgokat adok-elé, és azt jelenthetem: hogy közelebbről *Párisban*, a' *Halle* nevezetű piatzon járván, 9140 font vaját, és 35000 tojásokat láttam árúltatni. A' vajnak fontja 19 — 22 souson, a' tojásnak ezere

72 — 75 livrán adattattanak-el, de vevői kevesen vóltanak. Ugyan akkor földi almát is 2000 méröt láttam árúztatni. A' tehén hús fontyát 6 — 8 souson, a' bornyú húst 9 — 11 souson, a' berbéts húst 7 — 8 sousan árútták. Azon a' napon láttam ugyan tsak azon a' piatzon 368 tele kosár major-ságot, mellyek közül a' leg nagyobb kappant 6 livrán, a' nyulat 35 soustól fogva 4 livráig; a' tengeri nyulat 15 — 40 livrán árútták. Ugyan azon a' napon, és piatzon 5450 zsák lisztet láttam árúztatni, mellyek közül mindenikben 325 font vólt, de 700 zsák lisztnél többet meg nem vette- nek. A' kenyérből 4 font 11 sous mellyeknek lá- tása mellett semmi olyan nehezen nem esett, mint az, hogy a' vizen 572 hordó bort hozni lát- ván, belöllek tellyességgel nem ihattam. — *Verefs Fazakasnak* ezen experientiája elé-beszéllésit nagy hahotával ki-nevetvén az *Eliséumi* lelkek, a' felső világon látott, halott, fontosabb újj dolgoknak, történeteknek elé-beszéllésére kényszerítették *Verefs Fazakast*, mellyhez nagy parésiával hozzá készülvén, mond *Verefs Fazakas*; tsak gondoljá- tok-meg, hogy a' Fr. Directorium azon álmodo- zik, hogyha a' jelenvaló háborút nékie továbbrá is folytattatnia kell, tehát a' *Spanyól* Udvar ötet kész pénzel segíteni fogja. — *Buonaparte* Dec. 28-kán *Párisba* azt a' tudósittást küldette, hogy a' Gen. *Alvintzi* tábora akkor *Brentánál* és *Ty- rolisban* fekütt, a' Respublika serege pedig, az *Ets* vizén hofzára, *Montebaldó*, *Corona*, és *Ri- vóli* körül vólt le-telepedve, a' mellyeknek avant- gardájok, *Veróna* és *Porto Legnagó* eleibe állittat- tattanak-ki. — Gen. *Baragney d' Hilliers*, a' *Velentzei* *Bergámói* várat meg-ízálván, a' várofs lakossai- hoz, olyan ertelmű proclamatziót adott-ki, hogy ő oda tsak úgy ment vólna, mint a' polgárság baráttya, és hogy a' várat is tsak abból a' tzél- ből foglalta-el, hogy a' mostani háborús időben, azt valami veszedelem ne találja.

A' *Rennesi* levelek szerént, a' *Bresti* flottá- nak egy részét az Anglusok 4 napokig tartó ke-

mény ágyúzás után, a' magok kikötő helyeiktől visszakergetvén, azon floita sok embereit elvesztette. — A' közönséges levelek szerént most nem olyan nagy a' szükség *Párisban*, a' mint ennek előtte vólt. — Nem régiben az *Opera* házban igen fényes maszkorás mulattság tartattatván, a' hadi Minister felesége, strásáktól kísértetvén, a' szükölködő szegények számára ejfél után szedte bé az ajándékokat. A' *Central-Bureau* is, mindazoktól az idegenektől, a' kik *Párisban* maradni engedelmet nyertenek, a' szükségét szenvedők felsegíttetésekre, alamisnát kíván adattatni.

A' *Koppenhágai* Jan. 7-kén irt levelek, mintegy bizonyosnak lenni hirtelik, hooy a' Muszka Császár I. *Pál*, az annyának II-dik *Katalinnak* a' *Londoni* és a' *Bétsi* Udvarokkal való tractatussait, egyesüléseit tökéletesen helybe hagyta vólna.

Nagy Britannia.

Egy *Britanniai* levél, az *Anglia*, *Spanyól*, és *Frantzia* Országok tengeri hadi erejeket, a' *Hollandusokéval* egyetemben eképpen írja-le. — *Angliának* vólt 607 hadakozó hajója, mellyek közül hat, 100 — 110; tizenkilentz 90 — 98; száz harmincz hét 64 — 74; harmincz három 50 — 60; kilentzven kilentz 32 — 44; három száz tizen öt pedig 8 — 28 ágyúsok vóltanak.

Frantzia Orzágnak vólt 290 hadakozó hajója, mellyek közül hat 100 — 110; kettő 90 — 98; nyoltzvan hét 64 — 74; tizenhat 50 — 60; negyven nyoltz 32 — 44; száz harmincz egy pedig 8 — 28 ágyúsok vóltanak.

Spanyól Orzágnak vólt 145 hadakozó hajója, mellyek közül nyoltz 100 — 110; hatvan kettő, 64 — 74; öt, 50 — 60; tizenhárom 32 — 44; ötvenhét 8 — 28 ágyúsok vóltanak.

Hollandiának mindöszveséggel 86 hadakozó hajója vólt; mellyek közül kilentz 64 — 74; tizen-

kilentz 50 — 60; huszon hét 32 — 44; harmincz egy pedig 8 — 28 ágyúszók vóltanak. — Ezen hajók közül 1782-től fogva az Anglusok 37 hajóikat vesztették-el, mellyek között hét linéa hajók vóltanak. — *Hollandia* 33 hajóit vesztette-el, és azok között is 8 linéa hajók vóltanak. — *Spanyol Ország* pedig csak most vesztette-el egy fregattáját.

A' *Bresti* flotta állapotja iránt, a' tengeri Minister Jan. 9-kén azt adta-fel *Párisban*, hogy 5 linéa hajók és 3 fregatták, mellyek az Admirál *Morard de Galles* vezérlése alatt vóltanak, Jan. első napján a' *Bresti* kikötő helybe vissza jöttek, a' mellyből úgy láttzik, hogy Dec. 17-kétől fogva, a' csak most említett Admirál, a' tengeri tábor egy részétől elszakasztatott vólna; de Dec. 10-kén, Contre-Admirál *Bouvet* majd minden hajókat ismét egyesített egyik a' másikkal, a' ki 34 hajóival *Irlándiának* déli kikötő helyei felé közelítvén, a' mikor már majd a' szárhoz jutottanak vólna nagy szél támod, és egynéhány hajókat, az *Irlándiai* kikötő helyektől messzire elhajt; *Bouvet* pedig azt gondolván, hogy a' hajók közül mindeniknek hasonló fatuma történt vólna, azzal ő is Fr. Ország felé vissza-tért.

Egy *Párisi* Frantzia Kalendáriumban, ezen tzim alatt *Almanach des Muses* pour l'an 5. (1797) á' népről az irattatott:

Definition du Peuple.

Je fais tout, et je ne souis rien.

Je fais le mal, je fais le bien.

J'obeis toujours, quand j'ordonne.

Je recois moins, que je ne donne.

En mon nom, on me fait la loi.

Et quand je frappe c'est sur moi. —

A' Nép Definitioja.

En mindent tselekezem, és semmi se vagyok; jót is, rosszat is tselekezem; a' mikor pa-

rantsolok, mindenkor engedelmeskedek, és kevesebbet vésezek mintsem a' mennyit adok. A' törvényt az én nevemben készítettik, és mikor verem, magamat verem.

Batáviai Respublika.

Az *Amsterdami* levelek szerént, a' *Surinám* flottának el-vétettetése által, a' Hollándiai kereskedés fejin halálos seb ejtettetett, a' mellyen való aggodás, és a' mostani igazgatás iránt való kételenség is igen közönséges lévén, a' Belgák a' békességet ki-mondhatatlanúl ohajtják.

A' tsak most említett *Surinami* flotta mintegy 70 hajókból állott, a' mellyek tzukkerrel, kávéval, és gyapattal 's több a' félékkal lévén meg-rakattatva, az árrok 17 millió forintokra be-tsültetett. — Az ezen flottánál vólt matrozak, többnyire, mint a' vólt Hollándiai helytartó pártján lévén, a' Belgák attól kezdettenek tartani, hogy azok már Angliai szolgálatba fognának bé-állani, és nem lévén a' Belgáknak Angliai hadi fogjok, őket soha visszä nem válthattyák,

Austriai Belgium.

Brüsszelből Jan. 6-kán. A' mi Osztáljainkban, Departementumainkban, külömbkülömbféle hely-lyeken a' népnek fel-támadása olyan moddal kezdett lábra állani, hogy azon nemtsak a' polgári, hanem a' katonai tisztviselők is meg-ijedtenek, a' honnan senki se kételkedik immár azon, hogy bizonyoson egy contra revolutió plánuma vólna ki-dolgozva, a' mellynek tökéletességre való vitele felöll, egy darab időtől fogva, olyan nagy *Enthusiasmussal* beszéllenek. — A' *Belgiumi* külömbkülömbféle helységeekben, a' nép majd ugyan azon egy időben lázzadott vala fel, a' melly a' maga kalapjára fekete máselit kokardét, az előljárojak pedig fekete tollat tett fel. — Jan. 2-kán az *Af*,

fligheimi klostomba menvén valami kömivesek, hogy azon fényes épületet, a' vásárbeli contractus szerént le-rontsák, erre tsak hirtelenséggel 2 — 300 emberek flintákkal, vas villákkal 's több a' félékkel, a' Báró *Moorsele* vezérlése alatt elé-álván, az ottan vólt Frantzia truppoktól a' fegyvereket el-szedték, és véllék a' három szinü kokárdét lerakatván, magokat ellenek keményen óltalmazták, a' kik a' szomszédságban lévő helységekbe, a' végett küldettenek által, hogy a' harangokat félre vervén, a' réájja egybe sereglett nép, az ő fel-támódásokban nékik segittségül légyen.

Ezen fel-támódásnak hire a' *Brüsszeli* és a' *Genti* Kommandansok füleibe menvén, azonnal egynéhány osztály gyalogságot és lovasságot, egynéhány ágyúkat is rendelvén melléjük, az insurgensek ellen éjtszakának idejin útra indítottanak, a' kiknek meg-érkezések előll az insurgensek el-szaladván, a' klostomba futottanak, és magokat ottan bé-sántzolták, holott az insurgensek, és az ellenek ki-küldetett katonaság között tüzre kerekedvén a' dolog, mind a' két részről egynéhányon meg-ölettettének; midön pedig a' Republikánusok a' klostrom fő kapuját bé-lödözték vólna, a' magok klostomba húzott insurgensek, egymás titkos úton onnan ki-futottanak, a' kik közül hárman, a' kik között vagyon a' Báró *Moorsele* komornyikja is, egynéhány meg-sebesítettékkel egyetemben el-fogattattanak.

A' Báró *Mooseln* falun lévő jószágára, egy osztály Frantzia katonaság küldetett-ki, a' kik az említett Bárónak nem a' kedvesebb vendégei közül valók fognak lenni. — A' mig ezek így történtenek vólna, *Brüsszel* körül, a' nép fel-támódása másutt is ki-ütette magát, nevezetesen a' hires *Soigner* erdejenél, a' hol a' közelebb múlt esztendőben, *Loupoigne Károly* gyűjtette vala öszve a' népet a' fel-támódásra. — A' körül bé lévő falukan, a' fekete kokardeses emberek, szerte széj-

jel futkasván, azoknak lakossáikat a' velek való egyesülésre serkengették, mellynek hire a' katonai tisztviseleknek megvitettétvén, azon insurgenseknek is le-tesendesittetésekre, elegendendő számú truppok küldöttetenek-ki, a' mellyek a' fel-lázzadottak közül egynéhányat el-fogván, tömlötzre hányattattanak, és a' magok sorsok ki-menetelét ottan várják.

Itten *Brüsszelben* hogy valami lárma ne támodjan, a' patrolok éjjel nappal, mind gyalog, mind pedig lovakon szerte széjjel járnak. — A' mint észre lehetett venni, a' Nemzeti katonaság Kommandirozoja, Generál *Virion*, más rendbéli helyekről is tudósittátott a' népnek fel-támodása iránt, a' mellynek zabolán való tartása végett, az alatta lévő truppokat, a' Respublika számos el-lenségei ellen ki-küldette. — Annyi bizonyos, hogyha a' Császári tábor a' mi határaink felé közelitt, a' nép között azonnal egy generális insurrectió lészzen. A' fennebb említett történeteken, nemtsak a' Király részén lévők, hanem e' felett még a' *Sans-Külottenek* is nagyon örvendenek, mivel eképpen a' zavaros vizben könnyebben, és magoknak hasznosobb halászatot reménylhetnek, a' mellyre rég az ideje hogy mind várokoznak.

A' *Luxemburgi* levelek szerént, az ottan lévő Frantzia truppoknak nagyobb része, és az oda vitetett ártilléria is, ismét a' *Mósa* vize, és *Hunds-rücken* felé kezdett takarittattatni, a' mellyből úgy láttzik, hogy arra felé még valami hadi történetek fogják magokat elé-adni.

Nieuportból és *Ostendéből* az a' hir jött, hogy egynéhány napok alatt az Anglusoknak sok rendbéli hadakozó hajói arra felé közelitvén, útjokban némelly halászokra találván, azt tudakozták töllek, hogy minémű állapotban volna *Ostendében* a' kereskedés, és hogy az oda való kikötő helyekben, vagynaké kereskedő hajók, a' kiktől mindeneiket meg-tudván, azzal a' halászokat sza-

badon botsátották. — A' *Scaldis*, és a' *Más* vizek öbleiben is, hasonlóképpen láttattának más rendbéli hadakozó hajók is.

Olasz Ország.

Az *Olasz Ország* újabb történeteket, a' Jan. 25-kén költ *Bétsi Udv. Diarium* eképpen adja-elé, *Bolognából* Jan. 10-kén azt írják, hogy oda sok Frantzia truppok és ártillériák vitettettek volna, és hogy Gen. *Buonaparte* is, a' maga feleségével együtt, Jan. 9-kén érkezett volna meg-oda. — *Módenából* Dec. 29-kén egy Frantzia tudósítás azt híreli, hogy Gen. *Rusca*, az ő vezérlése alatt lévő truppokkal, Dec. 26-kán, *Castelnuovóba*, és *Carfagnanába* minden ellent álláson kívül bé-men-vén, az engedetlen lakosoknak egy része el-futott, a' más része pedig általa el-fogattatott volna.

A' Frantzia igazgatás alá esett, és a' *Pó* vizén innen lévő, egymással egyesült Statusok, a' Gen. *Buonaparte* Adjutansa *Marmont* Polgár interimalis előllülése alatt, a' közelebb múlt Dec. 27-kén tartottanak vala ülést *Reggióban*, a' mellybe *Bologna* 36, *Ferrára* 20, *Módena* 22, és *Reggió* 22 Repraesentansokat küldvén, közönségesen a' votumat adó személjek száma 100-ra ment. A' négy Statusoknak azon a' napon való ülésekben a' magok rend szerént való Praesesseknek *Ferrárából* Polgár *Carlo Faccit* választván-ki, annakutánna ezen négy Statusok egymással való egyesülések iránt tanakoztanak, mellyet végre, a' *Pó* vizén innen lévő meg-országolhatatlan Respublika (*Republica Cispidana*) nevezett alatt decretáltak. Ennekutánna az öszve gyűlésre ki rendelt ház ajtaja meg-nyittattatván, a' továbbrá való tanakozás végett a' nép is bé-botsáttatott, mellynek alkalmatosságával, a' fennebb említett meg-határozás a' nép eleiben terjesztetvén, az Dec. 30-kán, a' *Bolognai*, *Ferrárai*, *Módenai*, és *Reggiói* nép előtt is proclamaltatott. — Már most a' 4 Statusok

egy közönséges Constitutzió plánuma ki-dolgozásában foglalatoskodnak, a' *Bolognára* nézve különösen készített Constitutziót pedig tökéletességre kívánják vinni.

A' Pápa Ő Szentsége trupjai *in massa* mind *Romagna* felé takaradnak, ott akarván az Ő Szentsége ármádiája öfzve gyülekezni. — Jan. 6-kán a' *Tolonna* újj regimentje, és a' szabad akaratból lovas katonákká állott seregek zászlói szenteltettek-fel.

Toulonból azt írják, hogy a' *Konstántziná-pólyból* oda vissza érkezett *Dalbarade* Kapitán, azt a' hirt hozta volna magával, hogy a' közelebb jövő tavaszon, *Kapitan Basa* egy Török flottával fog visitát tenni a' Frantzia kikötő helyekben. — *St-Domingo* szigetiből, a' *Párisi* törvényt tévő testhez Deputatusok küldettettek. — Az ennek-előtte *Rómában* lakozott Frantzia Agens Polgár *Cacault*, mint a' Fr. Respublika követje úgy fog *Florentziába* el-menni.

Roveredóból Jan. 14-kén. A' Császári vitézeknek ámbár útjokban felette sok akadályai lettenek légyen is, de még is végtére a' *Montebáldói* hegyekre szerentsésen fel-érkeztén, a' Frantziáknak 13 ágyújokat, és sok munitziójokat predába el-vették, és őket a' *Rivoli* fészkekből ki-kergették. — A' Császáriak Jan. 13-kán *Pechiera* és *Veróna* között *Camparánál* fekütnének, a' Frantziák pedig magokat minden felől vissza vonták, és hogy 3, 4 napok alatt az ostrom alóll *Mántua* fel-szabadittatik, reménységgel lehet hozzája lenni; — hogy a' Császári vitézek a' *Montebáldói* nagyon havas és jeges hegyekre annál könnyebben fel-mászhasanak, mind jégre való patkokat készítették magoknak. — Gen. *Dávidovich* meg-be-tegedett. — Gen. *Laudon* egy kemény corpussal *Brescia* felé nyomúl, hogy a' Frantziákat hátúl-ról nyomhassa meg. — Gen. *Wurmser* a' *Rivoli* és *Camparánál* való kémény ágyú dörgéseit hal-

hatván, kétség kívül, a' meg öszült nagy vitéz is nem dugta a' hunya alá a' kezit, melly szerint a' *Mántua* sorsa iránt, rövid idő alatt meghatározott tudósittást veszünk.

Muszka Ország.

Ukrániából Dec. 20-kán. A' *Caucasus* hegye körül lévő népek is, nem férhetvén-meg a' magok bőrökben, fel-kezdettenek vala zendülni, a' kiket a' Muszkák nagy veszedelmekkel tsendesítetttenek-le. — Azon hegy körül lévő Tatór Nemzettségeket, nevezetesen pedig *Leghist*, a' melly igen jó hadakozó nép, és azzal ditsekedik, hogy soha meg nem győzettetett volna, *Montai Chan* fő vezérek zenditette vala fel, a' kik közül, és rajtok kívül meg más Tatór nemzettségek közül 10,000 vállogatott jól hadakozó emberek, a' közelebb múlt Septemberben *Kuba* felé nyomúltanak vala elé, a' hol a' Muszkák fő táboroktól 50 mért földnyire, 5000 emberekből álló hadi seregek fekszik vala, mellyeket a' Tatórok öszve rontani szándékoznak vala. — A' Muszkák Generálja pedig meg-értvén a' Tatórok' feléje nyomuló szándékat, Sept. 20-kán velek szembe akart nyomúlni; de éppen azon a' napon, *Atvár* nevezetű faluig mentenek vala már a' Tatórok, a' melly helység, a' Muszkák táborától tsak két óránnyira vólt, és a' hol a' Muszkáknak 300 emberei állottanak vala forposztan, a' kikre az egész Tatórság réájok rohanván, a' Muszkák forposztjai magokat igen vitézül oltalmazták, a' melly idő alatt a' Muszkáknak egy regiment gyalogsága meg-érkeztvén, az a' Tatórokat hátúlról kezdette lödözni; de tsak hamar azután a' Muszka lovasság is meg-érkeztvén, az ütközett felette veressé lett, mivel 2000 Tatóroknál többen maradtanak a' tsata piatzon, a' *Montai Chan* fiával, és rajta kívül még 5 hadi vezérekkel együtt, a' többek pedig szaladásra vévén a' dolgot, magokat a' veszedelemből a' képpen szabadították-meg. — Ezen a'

veszedelmen nagyon meg-ijedvén a' *Caucasus* hegye körül lévő Tatór nemzettségek, a' Muszkák ellen többé törekedni nem fognak mérészelni, látván azt, hogy nem hogy a' Muszka fő táborral, de annak tsak egy osztáljával is tellyességgel nem birnak.

A' *Luxusra* tejendő hafzontalan költségeket a' böls *Monarcha* minden módon el-távoztatni igyekezik, mellyre való nézve, a' köntösek viselete iránt, rövid idő alatt törvényt fog ki-adni. A' *Lieflandiában* és *Esthlandba* ez előtt 10 eszten-dövel bé vitt országlás, igazgatás modját egésszen meg-változtatta, és a' fő nemességnek is a' maga előbbeni jussait és szabadságait, újjolag meg-adta, mindazonáltal úgy, hogy az ő zsellérek is, réájok méltó képpen ne panaszolkodhassanak, és el ne nyomattattassanak. — A' miólta első *Pál* uralkodik, az olta az ezüst pénz *Pétersburgban* inkább meg-bövíült, a' bankó tzedula pedig meg-kezdett ritkulni. — A' Muszka egész katonai Status 11 divisokra osztatott-fel. A' *Pétersburgi* első divisiót, a' korona örökösse *Alexander Pawlo-witsch* kommandirozza, a' ki egyfzersmind *Pétersburgi* Hadi Gubernator is, és a' kire a' *Pétersburg* vidékin és *Finnlandiába* lévő lovasságra való inspectió bizottatott. — Báró *Nicolai*, a' ki Status Consiliariussá nem régiben neveztetett-ki, és az I. *Pál* Császár tanítója volt, 1500 parafztokat nyert maganak Ő Felségétől ajándékba. — Az ennekelötte Német Országban, a' *Rénus* felső melylyékin volt Muszka követ, Gr. *Románzow* helyibe, Báró *Stackelberg* neveztetett ki követté.

A' III-dik *Péter* Császár ez előtt volt Adjutansai fő vezérekké neveztettenek-ki. — Azoknak a' köz katonaknak, a' kik a' II-dik *Katalin* temetése pompáján meg-jelentenek, a' Császár minde-niknek egy egy ezüst Rubelt, és egy egy üveg pálinkát osztogatott-ki.

Török Ország.

Konstántzinápólyból Nov. 25 kén azt írják, hogy a' Frantzia Respublika követje *Aubert Dubayet*, az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő Török Ministernek azt adta eleibe, hogy a' két hatalmasságnak igen jó lenne egyik a' másikkal *defensiva*, és *offensiva* alliantziára lépni; mellyre *Reis-Effendi* azt felelte, hogy ő azon fel-adást a' Divánnál közleni fogja. — Az ide való Muzka követ olyan parantsolatot vett, hogy a' mostani statioján *pro hic et nunc* maradjon-meg. — A' *Konstántzinápólyi* levelek is írják, hogy a' *Persiai* tá-bort a' Muzkák tökéletesen meg-verték, egyik a' másiktól el-szélesztették volna. — Egy rakás Fran-tzia mester emberek és tisztek, a' Porta szolgál-atjába akarván bé-állani, mind az úti költségek' ki-potolására, mind pedig a' magok fizetésekre nevezetes summa pénzt kértének, a' melly tsele-kedek, a' szolgálatba való fel-vétetéseket még eddig meg-akadályoztatta, és ámbár a' *Szultán* előtt kedvességben légyenek is, még is az ő ki-vanságaik miképpen fognak bé-telleyesítetteti, az ennekutánna válik-el. — *Zemblimből* Dec. 25-kén azt írják, hogy *Belgrádba* 700 ágyúkat akarnak vinni, a' mellyek már mind útban vagynak, és hogy oda egy darab időtől fogva, sok gabonát, puska port, gollyóbisokat, kardokat, 's több a' féléket szállítottanak volna bé.

Elegyes Tudósittások.

Jan. 3-kán, a' *Párisi* opera házban, minek-előtte a' firhang fel-húzatott volna, *Lannay*, a' ki ez előtt *Amérikai* Consul vólt, fel-álván nagyon azt kiáltja. — „Polgárok! a' lelkem ismérte pa-rantsolja nékem, hogy néktek azt meg-jelentsem a' mit tudok. — Ezen az éjtszaka a' contrare-volutzió tüze bizonyoson ki-fogja magát ütni, melly miatt sok Polgárok meg-ölettetnek, a' melly fel-kialtása utánn ötet azonnal árestomba tették,

hogy a' maga tudománya iránt kérdőre vonat-
 tassék, de az ő intését az opera házba öszve
 gyült szeméjlek számban se vették. — A' *Hün-
 ningeni* hid sántzánál Jan. 6. 7. és 8-kán kemény
 és szünetlenül való ágyúzás vólt. — Gen. *Desaix*
 a' *Strafsburgi* Jan. 10-kén irt levelek szerént a'
Károly Hertzeg fő kvártéljára által-menvén éjt-
 szakára is ottan maradott, a' mellyből némelleyek
 úgy vélekednek, hogy talám a' *Rénus* mellyékin
 hofszára való fegyverfzűnésbeli békességet akar-
 ná ki-efközölni. — A' *Sámbre* és a' *Máás* vizei
 mellett lévő tábortól, Gen. *Grenier* nem az egész
 divisiojával, hanem tsak a' 9 és 43-dik fél briga-
 dájával ment által *Strafsburgba*. — Az *Offenburgi*
 Jan. 9 kén költ levelek azt hirtelik, hogy Gen.
Desaix, *Károly* Hertzeghez a' capitulatzió végett
 ment vólna által, a' kivel a' capitulatzió punctu-
 mainak el-készittésekre, Fegyver-Tármester Gr.
Latour rendeltetett-ki. — Az *Amérikai* leg újjabb
 újság levelek szerént, az oda való Congressus
 Praesidensévé ötön candidaltattanak u. m. *Jeffer-
 son*, *John*, *Sámuel Adams*, *Hamilton*, és *Jay* Urak.
Speyert 800 Frantzia katonák szállották-meg, a'
 kik ottan nem sokáig fognak nyugodalomba len-
 ni. — *Ingolstadtban* a' Császári özizet igen kemény.
Bavariában a' katonáknak való ifjak fzedésén ke-
 ményen rajta vagynak, mivel a' Német Országi
 tábort, 80,000 emberekből akarják ki-állítani.

Dec. 19-kén, az alsó ház azt határozta-meg,
 hogy Anglia a' Császárnak, a' Frantziákkal va-
 ló háború folytatatására, külön külön rátákban,
 500,000 font sterlinget adhat ismét költsön, melly
 ellen a' ministerialis részben lévő személyek közül
 40-nen költének vala ki.

Magyar Ország.

Szathmár Vármegyéből. Hogy a' mostaná-
 ban böltsen fel-talált marha bélyegeztetéseknek,
 's azokkal elegyesleg való efközöltetéseknek, ki-
 váltképpen való haszna légyen Országunkban, ha

tökéletességre fog menni, imé csak e' következendő történet zsongéje le-írása is bizonyítja: — Egy tolvaj éjtszakának idein el-lop két lovakat, mellyeken reggelre kelve, midőn a' réájok süttett bélyegeket látná, azon tekeri tsavarja az elzít, hogy az alkalmatossággal mi módon élhetne ő úgy, hogy avagy csak gonosz kívánsága fej-szejének nyele is vissza-fordúlhatna, annakokáért végtére azt gondolja, hogy leg jobb lenne a' lovakat főbe verni, és azoknak bőreit, azután a' Vargának el-adni, mellyet a' tolvaj véghez is vitt, de szerentsétlenül; mivel midőn a' lovak bőreit a' Vargának által adná, és a' Varga, a' vásárlok modjak szerént, ürgetné 's forgatná a' portékát, meg-látja a' lovak bőrein az újj bélyegezést, ki is a' bőrek árra ki fizetésével nem sietvén, tettetés-képpen ki-fordúl az Udvarából, és szalad a' Birákhoz, a' kik vizsgálóra szoritván a' bőr kupezet, végtére ki-vallatják vele, hogy ő azon két lovakat lopta legyen, de hogy a' lovakon a' Vármegye bélyeget észre vette, kéntelen vólt gondolatját arra fordítani, hogy *veszett fejszejének*, avagy csak *a' nyele is fordúljon vissza*. — Ha tehát már emez ohajtott bölts rendelés mindenütt tökéletes lábra állana, meg-győzöttetve lehetnénk arról, hogy a' marha lopás után, *két ördög restellene járni, egy pedig nem birna vele*. Történt mostanában Szathmár várossában, hogy a' piatz közepin vertek-fel egy házat éjjel a' tolvajok, a' mellyen dolog, ottan még eddig nem próbáltott, melly féle gonosz tselekedetektől való elirtoztatásokra, a' kemény büntetésnél, semmi hasznosabb eszköz fel nem találtathatik. — A' tél tartosan és keményen indúlt, a' melly ha most meg nem vét, alig ha a' harmad idei télnek dijjára nem jutunk, ha pedig meg-vét, el-érjük a' tavallyi télnék *hadd-el hadját*.